

حقیقت انسان کامل

چهرت‌الاسلام حاج علی اکبری
مسئول ستاد آئمه جمعه کشور

خیمه حسینی که از روز دوم محرم برپا شد در سرزمین کربلا، امتداد پیدا کرد تا شب عاشورا و در شب عاشورا این خیمه ظرفیتی به اندازه همه عالم پیدا کرد، یعنی چنین سیری کردند این جماعت عاشق همراه با امام عاشقین، سیری کردند که ظرفیت این خیمه شد، ظرفیت همه عالم.

این خیمه حیثیتی داد به این قطعه از زمان و شرفی داد به آن قطعه از زمین، که این زمین و زمان در هم چنان تنیده شدند و یک ظرفیت استثنایی را برای تاریخ بشریت به وجود آوردند تاخیمه‌ای شود به ظرفیت همه آزادگان عالم، همه اهل معرفت، همه دوستان خدا در هر تاریخ و هر مکانی. این جمله که گفتند «کل ارض کربلا و کل یوم عاشورا» برخاسته از یک چنین ظرفیتی است. این نشان می دهد که انسان می تواند چقدر بزرگ باشد و روح انسان چقدر ظرفیت دارد. در محاسبه ما اگر بخواهیم شب و روز عاشورا را محاسبه کنیم به اندازه همه دهر ظرفیت دارد. این قدر وسعت پیدا کرده و این قدر بزرگ است. از کجا پیدا شده؟ از روح انسان که در نقطه مرکزی اش انسان کامل است و نکته مهمش پیوستن جماعتی است که آن ها توانسته اند در حلقه انسان کامل به کمال برسند. این مهم است. ولو انسان کامل که ولی کامل است. آنچه که شب و روز عاشورا را، عاشورا می کند، این سیری کمالی است که انسان های ناقص طی کرده اند. آدم های ناقص در جذبیه شخصیت، ولی کامل آن چنان سرعت سیر پیدا کرده اند که توانسته اند به نصاب کمال برسند. این است مسئله، جالب است که در این خیمه و این اردو استثنای برای همه اقشار و تمام سنین تمام شده است. در این حلقه شما از کودکان دارید، نوجوان دارید، میانسال دارید، پیر دارید، خانم و آقا دارید. عارف دارید و عامی هم دارید. بعضی کسانی بودند که محضر پیغمبر را در کمر کرده بودند و سنی از آن ها گذشته است. حافظ و مفسر قرآن و در این جمع هستند، مثل جناب بریر بن خضیر که همچنان در صراط مستقیم بود. در همین جمع هم داریم جناب زهیر، از راه رسیده است. در همین جمع هم دارید کسانی که در اول سیر شناختیشان هستند، اما یک پیام اینجا وجود دارد که اگر کسی صادقانه و از سر صدق، بدون هیچ شائبه‌ای، به قدم صدق در اردوی ولی کامل قرار بگیرد و با او هم پیمان شود، پیمان صدق، چون صدقی است که کنارش حجت است دیگر نه وعده حکومت است نه وعده ریاست و نه هیچ بهره مادی‌ای، وعده نصرت ولی کامل است با پذیرش همه محرومیت ها، مشکلات و همه رنج ها، این می شود قدم صدق. صادق صادق است. «مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا» آیه ۲۳ سوره احزاب.

اگر این شد همه این جماعت با همه خصوصیتی که دارند زن و مرد و کسی که تازه رسیده، کسی که سال هاست در راه است و کسی که تا همین اواخر گرفتار انحرافات بوده است و همه شان را یکپارچه و متحد می کند. کسانی را که تأخیر داشته می رساند و آن کس که اشکالاتی داشته است اشکالاتشان را برطرف می کند و همه را می رساند و یک مدال از ولی کامل می گیرند. اما این را می خواستم عرض کنم که روح انسان با انتخاب ها و تصمیماتش انسانی می شود. اگر ولی خدا را انتخاب کرد. اگر در دوره‌ای ها توانست ولی خدا را انتخاب کند. آن قدر بزرگ می شود که دیگر نه در زمین جا می شود و نه در زمان. می شود فرا زمین و فرا زمان. چون متصل شده است به حقیقت الهی. اتصالش یک چنین اتصالی است.

اینجا زمان از روال عادی اش خارج می شود. سیر تو که در مسیری از روال عادی اش خارج می شود آن قدر سرعت پیدا می کند که راه هشتاد ساله را در یک ساعت طی می کند. زمان در هم پیچیده می شود. زمین این قدر وسعت پیدا می کند که گویا همه تاریخ را در یک قطعه از زمان در یک شب کنار هم دارید، مثل لیلۀ القدر که از هزار ماه بهتر است. نکته مثل هزار ماه، گفته بهتر از هزار ماه است. این قطعه به برکت این انسان های بزرگ می تواند سایه بیندازد بر همه زمان و زمین. ماجرای امام حسین^(ع) یک چنین ماجرای است. من معتقدم ماجرای امام حسین^(ع) را باید با انصار الحسین مطالعه کنید. هر زمان ولی کامل دارد، اما هر زمانی ولی، یار کامل و قابل ندارد. با آن هاست که زمین هوبتش تغییر می کند و زمان کیمیایی می شود. با یار است با ناصر است.

منبع: سخنرانی در هیئت انصار المهدی^(ع)

دل عاشق به وصال خوش است

حرم مطهر امام حسین^(ع) و حضرت ابوالفضل^(ع)

شهر در تکاپوی اربعین و من چقدر دلم هوای حرم یار می کند، این حرم چه جاذبه و کششی دارد که این همه عاشق را از سراسر جهان به سوی خود می کشاند؟ به تماشا می رویم، به تماشا می رویم، به تماشا می رویم.

حرم امام حسین^(ع)، به همراه حرم ابوالفضل العباس^(ع) و فضاهای پیرامون این دو جایگاه، هسته مرکزی شهر را تشکیل می دهند. حرم مطهر بیش از دو متر از سطح شهر پایین تر است، از این رو تعداد زیادی پله، زائران را از دروازه ها به درون صحن هدایت می کند.

ساختمان کنونی حرم از ساخته های دوره صفوی و عثمانی و قاجار است. حرم مطهر از گنبدی بزرگ و مطلقاً تشکیل شده که بر روی گنبد خانه‌ای وسیع و چندین رواق و یک مسجد بزرگ و صحنی فراخ است که تمامی این مجموعه را دربر می گیرد. گنبد طلا از ساخته های دوران صفویه است و طلاکاری آن به دستور آغا محمد خان قاجار انجام شده است.

در زیر گنبد، ضریح نقره‌ای و بزرگ و چند ضلعی قرار دارد که قسمت عمده فضای گنبدخانه را اشغال کرده است و درون آن قبر مطهر امام حسین^(ع) و دو فرزندش علی اصغر و علی اکبر جای دارد. در سمت شرق ضریح مطهر حضرت، فضایی است که در جنوب آن پنجره‌ای نقره‌ای قرار دارد. اینجا آرامگاه قسمت اعظم شهیدان واقعه کربلاست که همگی آنان پیرامون آن پنجره و فضاهای اطراف پراکنده و مدفون هستند.

ضریح جدید حسینی که در آن حدود ۱۱۸ کیلوگرم طلا به همراه نقره و چوب درخت ساج به کار گرفته شده در ایران (شهر قم) ساخته شد و پس از عبور از شهرهای مسیر از مرز مهران به عراق منتقل و در حرم نصب و در ۱۵ اسفند ۱۳۹۱ (۲۲ ربیع الثانی) از آن رونمایی شد. این ضریح از نظر شکل هندسی مانند ضریح قدیم، ولی از نظر ارتفاع کمی بلندتر و مساحت آن حدود ۳۴ مترمربع و تعداد پنجره های آن ۲۰۰ باب است.

گفت‌وگو

عقبه تاریخی پیاده‌روی وزیارت اربعین و پرسش از مذهبی یا سیاسی بودن این تجمع عظیم انسانی، موضوعی است که در گفت‌وگو با حجت الاسلام والمسلمین قاسم خاتجانی، استاد تاریخ اسلام و عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به بحث و بررسی گذاشته شده است و در ادامه مشروح آن مرور می شود:

● سابقه زیارت و پیاده‌روی اربعین به چه زمان بازمی‌گردد؟ آیا این زیارت مربوط به دوران معاصر یا بنابر برخی ادعاها مربوط به کمی عقب‌تر مثل زمان عثمانی و قاجار است یا تاریخچه‌ای دیرینه‌تر دارد؟ در پاسخ به این پرسش باید دو سه موضوع روشن شود، آنگاه تا حدودی تاریخچه زیارت و پیاده‌روی اربعین نیز مشخص می‌شود، نخست اصل زیارت امام حسین^(ع) که چه در اربعین چه جز آن اهمیت بسیار دارد تا جایی که برخی از آئمه^(ع) همچون امام هادی^(ع) به شیعیان سفارش می‌کردند در سفر به کربلا برای حاجتشان دعا کنند، یعنی حتی امام معصوم^(ع) برای برآورده شدن حوائج خود به دعا در کربلا ی عملی سفارش کرده‌اند که اهمیت این زیارت را می‌رساند.

دوم درباره زیارت کربلا با پای پیاده است، در کتب و منابع حدیثی تعبیر «ما شباً» یعنی با پای پیاده تأکید و به ثواب های پُر شمار آن تصریح شده است، روایات در این باره مفصل است و نشان می دهد اصل

زیارت حضرت اباعبد...^(ع) با پای پیاده فضیلت و ثواب مضاعفی دارد. و سوم آنکه در روایت از امام عسکری^(ع) زیارت اربعین از نشانه های مؤمن برشمرده شده است. این ها در کنار هم یعنی زیارت اربعین فضیلت بسیار دارد و اگر این فضیلت و ثواب با این میزان از اهمیت و اهتمام

(و می‌گویند): ما شما را به خاطر خدا اطعام می‌کنیم و هیچ پاداش و سپاسی از شما نمی‌خواهیم!

سوره انسان، آیه ۹
ترجمه آیت!... مکارم شیرازی

گفت‌وگوی شهرآرا با حجت الاسلام والمسلمین خانجانی پیرامون تاریخچه زیارت و پیاده‌روی اربعین

پیاده‌روی اربعین پدیده دینی ممتاز

با پای پیاده انجام شود، فضیلتی دوچندان می‌یابد. با این تفصیل، پیاده‌روی برای زیارت اربعین پدیده دینی ممتاز است و دیگر بحث دوران عثمانی و عهد قاجار و ادوار پیش از آن در این باره مهم نیست، چون امر دینی بافضیلت و پسندیده‌ای است که اختصاص به زمانی خاص ندارد و در زمان آئمه^(ع) نیز انجام می‌شده است. ● در بررسی نمونه های تاریخی مشابه آنچه امروز به پیاده‌روی اربعین و زیارت امام حسین^(ع) در کربلا با پای پیاده مرسوم است اگر بخواهیم اولین و قدیمی‌ترین نمونه‌ها را بررسی کنیم به چه زمانی می‌رسیم؟

جابر بن عبد... انصاری با فاصله بسیار کمی به زیارت حضرت سیدالشهدا^(ع) می‌رود، یعنی حدود یک ماه بعد از واقعه عاشورا، با اینکه آن زمان هم مرکب وجود داشته است، اما او حداقل از فرات تاحرم امام حسین^(ع) را پیاده طی می‌کند. اگر بخواهیم بدانیم در تاریخ جایی نگاشته شده که زیارت اربعین از فلان نقطه زمانی آغاز شده یا خیر؟ حداقل من جایی نیافته‌ام،

اما اینکه بگوییم به دوره عثمانی بازمی‌گردد هم دلیل متقن ندارد، چون در زمان متوکل عباسی یعنی حدود هزار سال قبل از قاجار و چند قرن پیش از عثمانی ها زیارت امام حسین^(ع) در اربعین با سختی های بسیار اعم از شکنجه و قتل به ویژه پس از واقعه تخریب قبر مطهر، انجام می‌شده است. از این رو، پیاده‌روی و زیارت اربعین امر شناخته شده رایج دینی در حدود ۱۴ قرن بوده است، اگر جابر را نخستین زائر اربعین اباعبد...^(ع) بدانیم از همان عهد عاشورا این رسم آغاز شده و در طول تاریخ استمرار یافته است.

بدین منوال، هم می‌توان به تاریخچه به‌ضمیمه زیارت جابر پی برد و هم مبنای دینی و شرعی این پدیده را دریافت و به آن ها که می‌خواهند زیارت و پیاده‌روی اربعین را امر سیاسی امروزی و از این طریق این پدیده را کم‌رنگ جلوه دهند، پاسخ داد.

پیاده‌روی و زیارت اربعین امر شناخته شده رایج دینی در حدود ۱۴ قرن بوده است، اگر جابر را نخستین زائر اربعین اباعبد...^(ع) بدانیم از همان عهد عاشورا این رسم آغاز شده و در طول تاریخ استمرار یافته است

● پیاده‌روی اربعین پدیده‌ای سیاسی محسوب می‌شود یا عبادی و مذهبی؟ کدام بعد بر دیگری رجحان و اولویت دارد؟

امروزه علاوه بر تاریخچه و تأکید و توجهات اهل بیت^(ع) به زیارت به ویژه زیارت با پای پیاده، نقش سیاسی هم بدان افزوده شده که البته نقش بسیار مهمی است و به وحدت افکار و آرا و اقوام و حتی مذاهب و ادیان مختلف کمک کرده است، اما این بدان معنا نیست که مبنای این حرکت صرفاً سیاسی و با مقاصد سیاسی امروزی باشد، بلکه مبنای آن اعتقادی، دینی و روایی است که می‌توان از آن برداشت های سیاسی نیز داشت.

اینکه برخی سابقه زیارت اربعین را به دوره عثمانی یا قاجار نسبت می دهند برای زدن پرسچپ های سیاسی به این پدیده عظیم و سلب اعتبار از آن است، در حالی که باید بدانیم این پدیده سیاسی نیز است، اما معتبر بوده و با نگاه سیاست عین دیانت به آن نگریسته می شود و مربوط به امروز نیست.

آیا شکم سیر به سر برم، در حالی که در اطرافم شکم های گرسنه و جگرهای سوخته هست؟

امام علی^(ع)
نهج البلاغه، نامه ۴۵

حدیث

● پیاده‌روی اربعین و زیارت حضرت سیدالشهدا^(ع) با پای پیاده در سیره علما چه جایگاه و شأنی دارد و تا چه اندازه به آن اهتمام داشته اند؟

بنابر متون و شواهد ثبت شده، حداقل در یکی دو قرن اخیر پیاده‌روی اربعین جزو سیره علما بوده و به عقب‌تر که بازگردیم تادوران سیدبن طاووس یعنی در قرن هفتم به اهتمام علما به زیارت اربعین می‌رسیم، اما درباره اینکه این زیارت با کیفیت امروزی و آنچه اکنون در ایام اربعین رقم می‌خورد، بوده است یا نه؟ تصریحی در دست نیست. علما در سده اخیر اغلب از کنار فرات پیاده از نجف به کربلا می‌رفته‌اند و شواهدی در این باره وجود دارد و اثبات شدنی است، البته باید توجه داشت شرایط حمل‌ونقل در قدیم به گونه‌ای نبوده که مثل امروز گروه‌های پرشمار از زائران همراه باهم به زیارت سیدالشهدا^(ع) مشرف شوند، بلکه بیشتر به‌صورت انفرادی یا گروه‌های دو سه نفره اقدام به این زیارت می‌کرده‌اند و سازمان‌دهی شبیه به امروز از سوی دولت‌ها در گذشته مرسوم نبوده است و افراد خود نسبت به این زیارت علاقه و اهتمام داشتند.

اول خدا بعد والدین

۲ حفظ احترام پدر و مادر و رعایت ادب در صحبت کردن با آنان لازم است.

۴ مسافرتی که بر فرزند واجب نیست در صورت نهی پدر و مادر و اذیت شدن آنان حرام بوده و نماز در آن تمام است.

۷

هدیه دادن و بخشیدن چیزی به پدر و مادر مستحب است.

۱ رعایت حقوق والدین واجب است اگر چه آن‌ها در حق اولاد کوتاهی کرده باشند.

۳ آنچه در اطاعت پدر و مادر واجب است این است که فرزند با آن‌ها معاشرتی نیکو داشته باشد.

۵

مسافرت فرزند اگر سبب آزار پدر و مادر باشد، حرام است.

مستحب است انسان بر سر قبر پدر و مادر خود از خداوند حاجت بخواهد.

کسب و کارت را رونق بده

سود اصلی در رضایت خداست

درست است که ما کاسبی راه انداخته ایم که به سودی برسیم، اما این سود باید عادلانه باشد، کاسبی که حبیب خداست، طوری معامله می‌کند که هم فروشنده و هم خریدار راضی باشند. به‌سود مرسوم از کارش راضی است و طمع کار نیست. این قاعده درباره دستمزد گرفتن هم‌هست، در دادن و گرفتن حق الزحمه هم باید منصف باشیم.

به نقل از امام رضا^(ع)

سود گرفتن مؤمن از برادر دینی خوش ریاست، مگر اینکه چیزی را به بیش از صد درهم بخرد. در این صورت به اندازه خوراک روزانه اش سود دریافت می‌کند، یا کالایی را برای فروش بخرد، در این صورت سود اندکی از او می‌گیرد.

بحار ۱۰۱/۱۰۴، مستدرک الوسائل ۴۶۴/۲، الحیاه ۱۴۲/۴